

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Bergama Asliye Ceza Mahkemesi'nin 17.4.2002 günlü başvuru kararı şöyledir:

"Bergama C. Başsavcılığının 16.9.1999 tarih 1999/544 Esas sayılı iddianamesi ile mahkememize kamu davası açılmış sanıkların yargılamasının yapılarak TCK 64/1 madde aracılığı ile 556 Sayılı Markaların Korunmasına Dair KHK'de değişiklik yapan 4128 sayılı Kanunun 6 l/b maddesi uyarınca cezalandırılmaları talep edilmiştir.

C. Savcısı mütalaasında Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 3.12.2001 tarih 4709 S.Y.nın 15. maddesi ile 32. maddesine eklenen 7. fıkrasında hiç kimse yalnızca sözleşmeden doğan bir hükümlülüğü yerine getirmemesinden dolayı özgürlüğünden alıkonamaz hükmü getirilmiştir. 556 S. KHK'nin 61/A-C maddesinin Anayasanın 38. maddesine 4709 S. Y.nın 15. maddesi ile eklenen 7. fıkrasının son cümlesine aykırı olduğunu belirtmiştir.

Sanıklar hakkında her ne kadar iddianamede 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin 4128 sayılı Kanunla değişik 61/b maddesine göre kamu davası açılmışsa da; sanıkların eylemlerinin adı geçen Kanunun 61. maddesinin (d) bendinde "marka sahibi tarafından sözleşmeye dayalı lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları 3. kişilere devir etmek" şeklinde düzenlenen fiiline uygun düştüğü yine adı geçen Kanun Hükmünde Kararnamenin kanunla değişik ceza maddesi 61/A-C maddesine göre hukuki tavsifin yapılması gerektiği ve bu maddede sanıklara 2 yıldan, 4 yıla kadar hapis ve 600.000.000.-TL.den - 1 milyara kadar para cezasının öngörüldüğü, dolayısıyla sanıklara yapılan isnadın bu madde kapsamında kaldığı kabul edilmiştir. Bu sebeple sanıklara ek savunma hakkı tanınması yönüne gidilmiştir.

Ceza Hukukunun bir fonksiyonunda, diğer branşlardaki hukuki ilişkilerin hukuka uygun bir biçimde gelişmesini sağlayabilmek için, kendi sert müeyyidelerinden bu hukuk branşlarını da yararlandırmak olduğu ceza müeyyidesine başvuran bu hukuk branşları günümüzde öylesine çoğalmıştır ki adeta bu branşlar sayısınca ceza hukukunun özel bir takım kısımlarının ortaya çıktığı herkesçe bilinmektedir. Konumuzla ilgisi olması nedeniyle "Ticari Ceza Hukuku" terimi, ticaret hayatı ile bir suretle ilişkisi olupta, ceza müeyyidesi ile korunan bütün hukuk kaidelerini kapsamına almaktadır. Böyle bir anlayış içerisinde vergi suçları, iş kanunları, sosyal sigortalar kanunlarında yer alan suçlar, bankalar kanunu, markalar kanunu gibi birçok kanunda düzenlenen suçlar hep bu kategoriye girmektedir. Yine bu görüş sonucudur ki, ekonomik suçlar hukuki açıdan "ticari ve sınai bir işletmenin ticarî işlerinin hukuka uygun bir tarzda cereyan etmesi ve sözü geçen işletmenin bu işlerden doğan menfaatlerinin korunması maksadı ile cezalandırılan ve sadece böyle bir işletme mensupları tarafından islenilebilen fiiller" şeklinde, doktrinde tarif edilmiştir. (S. Erman, Ticari Ceza Hukuk, 1- Genel kısım. Sh. 4).

XIX yüzyılın kapitalizmi, liberal ekonomi esaslarına sadık kalarak, çalışma ve ticaret hayatını tamamı ile özel hukuk alanına bırakmış, sadece bu alana vaki hukuka aykırı tecavüzleri ceza tehdidi altına almakla yetinmiştir.

Bu sebepledir ki, ceza müeyyidesine iktisadi ve ticari alanda ihtiyaç varsada, bunu kullanmakta büyük bir dikkat ve itina gösterme ve bu müeyyideleri sağlam nazari temellere dayandırmak gerekir. Herhalde nazari esaslardan yoksun ya da genel prensiplere sırt çeviren ya da yönetimle adliye arasında gerekli iş birliğini kurmayan bir tatbikat semere veremez yahut

sakat neticelere götürür. Herhalde, kazanç maksadıyla işlenen ticarî suçlarda, en uygun müeyyidenin hürriyeti bağlayıcı cezalar olmayıp ticarî faaliyetten men ve para cezaları olduğu ve nispi para cezalarına üstünlük vermenin yerinde olacağını göz önünde tutmak gerekir.

Bütün bunlara rağmen, bazı prensipleri ihmal etmek ve bir kenara atmak caiz değildir. Bir hukuk dalı, ceza hukukuna başvuruyorsa bu hukukun kaidelerini ve ana prensiplerini kabul etmek zorundadır. Ceza Hukukunun bir kısmı olur ve ceza hukukuna has ana prensiplere uygun bir biçimde tefsir ve tatbik edilir. Bu konuda yaşama yetkisinin de suistimal edilmekte olduğu göze çarpmaktadır. Ekonomik suçlarla mücadele için süratle hareket etmenin zorunlu olduğu bahanesiyle, kanun hükmünde olan ya da olmayan kararnamelerle bu alanın düzenlenmesine gidilmekte, meclisin bu konuda yasama fâaliyetini yerine getirmek hususunda ehliyeti ve yetkisi elinden alınmaktadır. Halbuki ceza hukuku alanında yasama organının verdiği yetki ferdi hürriyetin en temel bir prensibi ile açık çelişki halindedir. Gerçekten her suç ferdin suç haline getirilmiş olan fiili işlemek hürriyetini ortadan kaldırır ve sınırlar.

Suç konusu olayda olduğu şekilde, suç konusu fiil 556 sayılı KHK.nin 61. maddesinde düzenlenmiş, kanuni bir düzenleme yapılmamıştır. Ancak müeyyidesi ise kanunla 61/A-C maddesinde öngörülmüştür. Anayasanın 38. maddesinde ifâdesini bulan suç ve cezada kanunilik prensibi ihmal edilmiştir. Bu şekildeki yolun kabul edilmesi halinde çok daha sakıncalı ve tehlikeli olduğu şüphesizdir. Çünkü bu şekildeki bir atıf yetki devrine müncer olmakta, yürütme organına dilediği fiili suç hâline getirmek yetkisini veren "beyaz hükümler" ihtiva etmektedir. Bu şekildeki ikili durumda, suç konusu fiilin yürütme organının tanzim tasarruflarını ile suç ihda etmesine imkan tanımaktadır. Ancak bu durum, Anayasanın 7. maddesinde belirtildiği üzere TBMM'nin yasama yetkisinin başka bir organa devredileceği ve 13. maddesindeki temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla tahdit edilebileceğine, yine 33. maddesinde öngörülen suçların kanunla konulacağı ve 64. maddesindeki kanun yapmak yetkisinin TBMM'ne tanındığı ve 91. madde KHK ile suç ihdas edilemeyeceği yönündeki Anayasa kurallarının ihlal anlamına gelmekte ve bu nedenle Anayasaya aykırı sayılmasını gerektirmektedir.

Ayrıca yukarıda sayılan hususlardan başka, 17 Ekim 2001 tarih ve 24556 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4709 sayılı Kanunun 15. maddesi ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 38. maddesine eklenen son fıkra uyarınca "Hiç kimse yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonamaz" hükmü ile getirilen düzenlemeye de iptali istenen KHK hükümleri aykırı bulunmaktadır. Söz konusu suç, sözleşme hukukundan doğmakta, sözleşmede öngörülen yükümlülük ihlalinden kaynaklanmaktadır. Sözleşmeden doğan borçlar kapsamına, para borcu, bir şeyi verme, yapma, yapmama gibi taahhütler de girmektedir. Buna göre, Anayasanın 38. maddesi sözleşmeden kaynaklanan borcunu yerine getirilmemesi durumunda hürriyetin kısıtlanamayacağı öngörülmekle, bu duruma engel olunmak istenmiştir. Dolayısıyla yeni değişiklikle getirilen düzenlemeye aykırılık söz konusu olmaktadır.

HÜKÜM yukarıda yazılı nedenlerle:

Belirtilen nedenlerle 556 Sayılı Kamın Hükmünde Kararnamenin 61. maddesinin (d) bendi ile buna dayalı olarak 4128 sayılı Kanunla değişik 61/A-C maddesi, Anayasanın 7-13-33-38-64 ve 91. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varıldığından 2949 sayılı Yasanın 28. maddesinde öngörülen belgelerle birlikte Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, Anayasanın 152/1 maddesi gereğince Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına 17.4.2002 tarihinde karar verildi."

Esas Sayısı : 2002/92

Karar Sayısı : 2004/25